

VANA SEKTÖR NOTU

Yaşam kalitemizin seviyesinde önemli bir rol oynamasına rağmen vanalar (valfler) birçok kişi tarafından günlük aktivitelerimizde fark edilmeyen ürünlerdendir. Aslında, lavabolarda kullanılan basit bir su musluğunu açıp kapattığımızda veya aracımızı hızlandırmak için gaz pedalını kullandığımızda bir vanadan istifade etmekteyiz. Modern valf sistemleri olmadan, evimizin vazgeçilmezleri arasında sayılan sıhhi tesisatımız ve ısıtma sistemimiz de çalışmayacaktır. Dahada ötesinde vanaların eksikliğinde, ağaç ve kömürden başka belki hiçbir enerji kaynağı kullanıma sunulamayacak veya belki plastik hayatımıza hiç girmemiş olacaktır.

Tanım olarak vana, bir akışkanın akışını kontrol etmek için kullanılan cihazdır. Günümüzde vanalar, akış kontrolü anlamında, akış hızını, hacmini, basıncı ve akış yönünü de kontrol etmektedir. Valflerin büyüklükleri kullanım amacına göre değişebilmekte, vana çapı 10 metreye kadar çıkabilmekte, üretim metotları ve teknoloji açısından çeşitleri ise; yerel marketlerde kolaylıkla bulunabilen basit prinç vanadan, nükleer reaktörlerde kullanılan ve hassas alaşımlardan üretilen çok karmaşık soğutma sistemi valflerine kadar değişebilmektedir.

Gazların, yüksek aşındırıcılığa sahip kimyasalların, kızgın buharın, çamur benzeri karışımların, zehirli gazların ve radyoaktif materyallerin akış kontrolünde vanalar ile yapılmaktadır. İleri teknoloji ile üretilen vanalar, kriyojenik bölge sıcaklıklarından erimiş metalin sıcaklığına ve yüksek vakumdan yüksek basınca kadar dayanabilmektedir.

Valfler, modern teknolojik toplumun en temel ve vazgeçilmez bileşenlerindedir. Tüm üretim prosesleri, enerji üretimi ve temini için gerekli olan vanaların genel anlamda icadı ise Rönesans dönemine kadar uzanmaktadır. Mucit ve sanatçı olan Leonardo daVinci tarımsal sulama için kanallar ve diğer hidrolik sistemler tasarlamış ve bu projelerde valfler kullanmıştır. Valflerin modern tarihi ise 1705 yılında Thomas Newcomen'in endüstriyel buhar türbinini icadı ile başlar. Buharın oluşturduğu basıncın korunması ve regüle edilmesi ihtiyacı vanaların önem kazanmasında büyük rol oynamıştır. James Watt ve diğer mucitlerin buhar türbinini geliştirmesi ile tasarımcılar ve üreticilerde valfleri geliştirmişlerdir.

Vana sektörü esas itibarıyla; sıhhi tesisat vanaları, bina içinde kullanılan vanalar ve endüstriyel vanalar olmak üzere 3 ana grupta incelenebilmektedir.

1. SEKTÖRÜN DÜNYADAKİ DURUMU

1.1. İHRACAT

Birleşmiş Milletler (BM) İstatistik Bölümü verilerine göre, 2007 yılında 62,1 milyar \$ olan sektör ihracatı %14,1 oranında artış göstererek 2008 yılında 70,9 milyar \$ değerine ulaşmıştır.

Vana İhracatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	2007-2008 Değişim (%)
1	ALMANYA	7.926.233	9.478.920	10.917.663	15,2
2	Ç.H.C.	5.712.683	8.057.588	9.776.119	21,3
3	İTALYA	6.295.405	7.907.705	9.274.328	17,3
4	A.B.D.	5.455.428	6.281.801	7.042.873	12,1
5	JAPONYA	2.995.459	3.411.678	3.782.455	10,9
6	FRANSA	2.370.973	2.945.363	3.301.087	12,1

7	İNGİLTERE	2.109.133	2.768.438	2.780.394	0,4
8	MEKSİKA	1.710.652	1.703.031	1.723.012	1,2
9	DANİMARKA	1.222.680	1.553.998	1.643.603	5,8
10	İSPANYA	1.128.721	1.467.704	1.578.434	7,5
11	İSVİÇRE	1.089.161	1.283.571	1.395.910	8,8
12	HOLLANDA	852.533	1.072.995	1.269.682	18,3
13	G.KORE	843.863	1.031.268	1.268.953	23,0
14	KANADA	1.128.544	1.291.963	1.245.284	-3,6
15	BELÇİKA	608.347	807.898	1.010.371	25,1
16	TAYVAN	868.077	949.009	960.183	1,2
17	POLONYA	639.882	829.398	920.628	11,0
18	ÇEK CUMHURİYETİ	565.840	745.182	909.122	22,0
19	İSVEÇ	585.363	699.380	804.549	15,0
20	AVUSTURYA	553.196	711.303	793.515	11,6
	DİĞER	5.524.121	7.142.573	8.511.700	19,2
	TOPLAM	50.186.294	62.140.766	70.909.865	14,1

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2007 yılında tüm ülkelere yapılan ihracat değeri bazında, en fazla paya sahip olan Almanya, 2008 yılında ihracatını %15,2 artırarak 10,9 milyar \$ seviyesine yükseltmiş ve ilk sıradaki konumunu korumuştur. Bu ülkeyi 9,8 milyar \$ ile Çin ve 9,3 milyar \$ ile İtalya takip etmiştir.

Vana ihraç eden ilk 20 ülke arasında 2008 yılında en fazla ihracat artışını %25,1 ile Belçika göstermiş, düşüş yaşayan tek ülke ise Kanada (%3,6) olmuştur.

Türkiye 2008 yılında gerçekleştirdiği 328,4 milyon \$ ihracat ile sektörün dünya ihracatından %0,46 pay almış ve sıralamada 31. konuma yerleşmiştir.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Vana İhracatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	ÜRÜN TANIMI	2006	2007	2008	2007-2008 Değişim %
'848180	diğer muslukçu eşyası	29.136.616	36.430.440	42.032.920	15,4
'848190	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	9.734.385	11.789.323	13.211.630	12,1
'848120	yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri	5.838.351	7.245.223	8.154.314	12,5
'848110	basınç düşürücü valfler	1.898.872	2.432.885	2.805.605	15,3
'848140	emniyet/bırakma valfleri	2.138.091	2.413.397	2.701.029	11,9
'848130	çek valfler (klapeler, subaplar)	1.439.979	1.829.498	2.004.367	9,6
	TOPLAM	50.186.294	62.140.766	70.909.865	14,1

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2008 yılında, G.T.İ.P bazında dünya ihracatında, “diğer muslukçu eşyası” grubu ilk sırayı almış, bunu “musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları” ve daha sonra “yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri” grubu takip etmiştir.

1.2. İTHALAT

2007 yılında 64,6 milyar \$ olan toplam sektör ithalatı %13,7 oranında artış göstererek 2008 yılında 73,5 milyar \$ değerine ulaşmıştır.

Vana İthalatında Başlıca Ülkeler (1.000 \$)

SIRA	ÜLKE	2006	2007	2008	2007-2008 Değişim (%)
1	A.B.D.	9.208.954	9.933.172	10.087.190	1,6
2	ALMANYA	4.232.380	5.045.483	5.828.835	15,5
3	Ç.H.C.	3.418.775	3.746.917	5.113.171	36,5
4	FRANSA	2.391.203	3.070.723	3.296.191	7,3
5	İNGİLTERE	2.510.572	3.170.798	3.274.047	3,3
6	KANADA	2.476.709	2.586.556	2.734.967	5,7
7	İTALYA	1.675.552	2.157.911	2.395.045	11,0
8	MEKSİKA	1.757.343	1.884.046	2.018.552	7,1
9	JAPONYA	1.502.408	1.729.822	1.833.729	6,0
10	İSPANYA	1.362.706	1.695.560	1.756.177	3,6
11	G.KORE	1.258.194	1.678.949	1.739.011	3,6
12	S.ARABİSTAN	626.046	1.451.003	1.493.501	2,9
13	BELÇİKA	880.339	1.204.505	1.430.506	18,8
14	HOLLANDA	965.287	1.213.063	1.414.637	16,6
15	RUSYA	551.867	857.430	1.318.904	53,8
16	POLONYA	757.720	940.410	1.119.020	19,0
17	SİNGAPUR	684.974	829.060	1.112.170	34,1
18	B.A.E.	545.957	907.976	1.060.495	16,8
19	AVUSTRALYA	746.687	860.460	1.039.590	20,8
20	AVUSTURYA	728.652	926.904	1.002.788	8,2
	DİĞER	13.740.509	18.684.390	22.384.684	19,8
	TOPLAM	52.022.834	64.575.138	73.453.210	13,7

Kaynak: BM İstatistik Bölümü

2008 yılında vana ithalatı %1,6 artarak 10,1 milyar \$'a ulaşan A.B.D., dünya sıralamasında lider konumunu korumuştur. A.B.D.'yi 5,8 milyar \$ ile Almanya ve 5,1 milyar \$ ile Çin izlemiştir.

2008 yılında, dünya ithalatında önemli ülkelerde yaşanan değişimler incelendiğinde; %53,8 artış ile Rusya'nın en fazla artış kaydeden ülkeler arasında ilk sırada yer aldığı ve bu ülkeyi Çin(%36,5) ile Singapur'un(%34,1) takip ettiği görülmektedir. Bu ülkeler arasında ithalatında düşüş kaydedilen ülke olmamıştır.

2008 yılı sektör ithalatında ülkelere göre yapılan sıralamada 29. konumda bulunan Türkiye, 742,8 milyon \$ değerinde ithalat gerçekleştirerek, dünya geneli ithalatından %1,01 pay almıştır.

G.T.İ.P. Bazında Dünya Vana İthalatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	ÜRÜN TANIMI	2006	2007	2008	2007-2008 Değişim %
'848180	diğer muslukçu eşyası	29.287.152	36.370.132	41.781.656	14,9
'848190	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	10.969.431	13.242.967	14.634.106	10,5
'848120	yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri	5.377.789	6.637.553	7.880.887	18,7
'848110	basınç düşürücü valfler	2.248.469	3.056.421	3.486.404	14,1
'848140	emniyet/bırakma valfleri	2.412.814	3.169.716	3.243.921	2,3
'848130	çek valfler (klapeler, subaplar)	1.727.179	2.098.349	2.426.236	15,6
	TOPLAM	52.022.834	64.575.138	73.453.210	13,7

2008 yılında, G.T.İ.P bazında dünya ithalatında, “diğer muslukçu eşyası” grubu ilk sırayı almış, bunu “musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları” ve daha sonra “yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri” grubu takip etmiştir.

2008 yılında, ithalat değeri %18,7 artarak 7,9 milyar \$’a yaklaşan “yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri” ithalat artışı bakımından da ilk sıraya yerleşmiştir.

Vana ithalatında ilk üç sırayı alan A.B.D., Almanya ve Çin’in G.T.İ.P. bazında ithalatları aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

A.B.D.’nin Vana İthalatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	ÜRÜN TANIMI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim %
848190	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	2.742.099	2.815.814	2.074.856	-26,3
848180	diğer muslukçu eşyası	5.634.995	5.683.285	4.607.822	-18,9
848140	emniyet/bırakma valfleri	282.883	258.460	212.227	-17,9
848130	çek valfler (klapeler, subaplar)	241.450	264.986	207.327	-21,8
848120	yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri	798.520	820.844	511.535	-37,7
848110	basınç düşürücü valfler	233.226	243.801	192.096	-21,2
	TOPLAM	9.933.173	10.087.190	7.805.863	-22,6

Kaynak: BM verileri

Almanya’nın Vana İthalatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	ÜRÜN TANIMI	2006	2007	2008	2007-2008 Değişim %
'848190	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	1.068.592	1.341.054	1.620.951	20,9
'848180	diğer muslukçu eşyası	2.034.925	2.421.047	2.751.657	13,7
'848140	emniyet/bırakma valfleri	175.902	174.442	197.483	13,2
'848130	çek valfler (klapeler, subaplar)	63.042	79.020	94.871	20,1
'848120	yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri	753.793	900.087	1.021.346	13,5
'848110	basınç düşürücü valfler	136.126	129.833	142.527	9,8
	TOPLAM	4.234.386	5.047.490	5.830.843	15,5

Kaynak: BM verileri

Çin’in Vana İthalatı (1.000 \$)

G.T.İ.P.	ÜRÜN TANIMI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim %
'848190	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	560.175	642.421	552.805	-13,95
'848180	diğer muslukçu eşyası	2.075.217	2.654.096	2.779.945	4,74
'848140	emniyet/bırakma valfleri	176.278	294.837	282.240	-4,27
'848130	çek valfler (klapeler, subaplar)	156.767	288.270	340.147	18,00

'848120	yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfleri	628.393	1.043.453	911.855	-12,61
'848110	basınç düşürücü valfler	150.088	190.093	190.314	0,12
	TOPLAM	3.746.918	5.113.170	5.057.306	-1,09

Kaynak: BM verileri

2. SEKTÖRÜN TÜRKİYE'DEKİ DURUMU

2.1. İHRACAT

2008 yılında 328,4 milyon \$ değerinde ihracat gerçekleştiren sektörün, 2009 yılı ihracatı genel makine ve aksamlarına paralel olarak %20,1 oranında azalmış ve 262,4 milyon \$ seviyesine düşmüştür.

Türkiye'nin 2009 yılındaki sektör ihracatı ürün bazında incelendiğinde, 62,3 milyon \$ ile birinci sırada "sıhhi tesisat valf ve muslukları" kaleminin yer aldığı, bu ürünü 40,6 milyon \$ ile "diğer sıhhi tesisat musluk ve valfleri" ve 37,6 milyon \$ ile "musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları" grubunun izlediği görülmektedir.

Türkiye'nin G.T.İ.P Bazında Vana İhracatı - \$

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim (%)
84818019	sıhhi tesisat valf ve muslukları	50.324.177	55.750.437	62.319.842	11,8
84818099	diğer sıhhi tesisat musluk ve valfleri	38.300.925	49.729.236	40.586.517	-18,4
84819000	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	54.303.261	62.085.753	37.624.071	-39,4
84818081	küresel ve konik valfler	17.736.898	29.298.434	34.819.595	18,8
84818085	kelebek valfler	14.202.637	22.290.014	19.883.580	-10,8
84814090	diğer maddelerden emniyet/bırakma (relief) valfleri	11.102.152	17.518.584	8.266.331	-52,8
84818061	dökme demirden sürgülü valfler	8.296.098	12.462.902	6.354.599	-49,0
84818039	diğer merkezi ısıtma radyatör valfleri	1.619.757	2.444.605	6.309.025	158,1
84811099	diğer maddelerden diğer basınç düşürücü valfler	7.202.965	11.851.947	6.253.511	-47,2
84812010	yağlı hidrolik güç transmisyon kontrol valfleri	4.876.626	8.868.884	5.142.724	-42,0
84811019	dökme demir/çelikten diğer basınç düşürücü valfler	7.220.117	9.456.355	4.861.437	-48,6
84813099	diğer maddelerden çekvalfler	3.612.738	4.229.009	4.470.453	5,7
84818069	diğer maddelerden sürgülü valfler	7.109.255	9.692.104	4.312.634	-55,5
84818079	diğer maddelerden globe (stop) valfler	3.321.788	6.729.576	3.967.399	-41,0
84811005	filtre/yağlayıcı kombine halde basınç düşürücü valfler	1.012.461	3.955.385	2.844.169	-28,1
84813091	dökme demir/çelikten çek valfler	6.018.478	8.853.796	2.745.215	-69,0
84814010	dökme demir/çelikten emniyet/bırakma (relief) valfleri	1.435.900	2.349.865	2.199.135	-6,4
84818011	sıhhi tesisat için karıştırıcı valfler	6.953.750	3.115.324	1.809.793	-41,9
84812090	pnömatik güç transmisyon kontrol valfleri	1.113.780	1.224.445	1.782.849	45,6
84818063	çelikten sürgülü valfler	275.366	278.039	1.682.984	505,3
84818071	dökme demirden globe (stop) valfler	1.540.423	1.845.027	1.449.915	-21,4

84818059	diğer proses kontrol valfleri	999.248	1.663.925	998.644	-40,0
84818073	çelikten globe (stop) valfler	775.386	308.931	680.268	120,2
84818031	termostatik kontrollü merkezi ısıtma radyatör valfleri	1.235.518	1.810.818	623.432	-65,6
84818040	pnömatik tekerlek ve iç lastik için valfler	769.513	339.259	181.479	-46,5
84818087	diyafram valfler	57.645	104.138	167.062	60,4
84818051	ısı ayarlayıcı proses kontrol valfleri	175.892	155.283	87.412	-43,7
	TOPLAM	251.592.754	328.412.075	262.424.075	-20,1

Kaynak: TÜİK

2008-2009 yılları Ocak-Aralık döneminde ihracat artış oranı açısından, ilk sırayı %505,3 ile “çelikten sürgülü valfler” kalemi yer almıştır. Aynı dönemde ihracatında en çok düşüş kaydedilen kalemler ise “dökme demir/çelikten çek valfler”(%69,0) ile “termostatik kontrollü merkezi ısıtma radyatör valfleri”(%65,6) olmuştur.

Ülkelere Göre Sektör İhracatı - \$

SIRA	ÜLKE ADI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim (%)
1	ALMANYA	45.938.308	49.083.496	29.910.880	-39,1
2	IRAK	5.441.031	9.262.339	17.783.224	92,0
3	LİBYA	5.799.326	14.083.566	16.877.690	19,8
4	RUSYA FEDERASYONU	15.253.100	18.820.277	14.614.948	-22,3
5	İRAN	2.824.102	6.856.502	13.791.097	101,1
6	MISIR	5.675.380	15.035.813	12.180.168	-19,0
7	SURİYE	5.563.715	9.472.131	9.508.116	0,4
8	TÜRKMENİSTAN	2.607.894	4.029.265	9.347.259	132,0
9	İTALYA	12.517.199	14.988.428	8.972.150	-40,1
10	HOLLANDA	8.415.161	13.021.632	8.961.543	-31,2
11	AZERBAYCAN-NAHÇ.	5.262.806	9.204.163	8.693.121	-5,6
12	FRANSA	10.552.687	11.607.318	6.256.275	-46,1
13	İSPANYA	2.874.616	4.575.109	5.453.930	19,2
14	BULGARİSTAN	6.157.773	10.102.360	5.450.842	-46,0
15	A.B.D.	12.603.406	9.655.191	5.281.767	-45,3
16	SUUDİ ARABİSTAN	2.032.507	3.964.801	5.182.203	30,7
17	ROMANYA	4.851.032	8.079.963	4.556.575	-43,6
18	İNGİLTERE	14.629.854	10.823.652	3.535.533	-67,3
19	UKRAYNA	3.973.257	7.347.140	3.530.164	-52,0
20	ÜRDÜN	1.249.391	2.398.486	3.512.938	46,5
	DİĞER	77.370.209	96.000.443	69.023.652	-28,1
	TOPLAM	251.592.754	328.412.075	262.424.075	-20,1

Kaynak: TÜİK

Vana sektörü 2009 yılı ihracatımızda Almanya'nın 29,9 milyon \$ ile birinci konumda yer aldığı, bu ülkeyi 17,8 milyon \$ ile Irak ve 16,9 milyon \$ ile Libya'nın takip ettiği görülmektedir. Sektörde en büyük ithalatçı konumunda olan A.B.D.'nin Türkiye'nin sektör ihracatında 15., ikinci büyük ithalatçı olan Almanya'nın ise 1. olmasına rağmen, üçüncü büyük ithalatçı olan Çin'in 36. sırada yer alması dikkat çekmektedir.

2009 yılında sektör ihracatımızda en büyük payı alan ilk 20 ülke arasında ihracat artışı esas alındığında; %132 ile Türkmenistan'ın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu ülkeyi %101,1 ile İran ve %92,0 artış oranı ile Irak takip etmiştir. Söz konusu dönemde ihracatımızda en

büyük düşüş ise sırasıyla İngiltere(%67,3), Ukrayna(%52,0) ve Fransa’da(%46,1) gerçekleşmiştir.

2.2. İTHALAT

2008 yılında 742,8 milyon \$ değerinde sektör ürünü ithal eden ülkemiz, 2009 yılında %26,1 düşüşle bu rakamı 549,1 milyon \$ seviyesine geriletmiştir.

Türkiye’nin 2009 yılında ithal ettiği vanalar, G.T.İ.P. bazında incelendiğinde; 132,6 milyon \$ ile birinci sırada “diğer sıhhi tesisat musluk ve valfleri” kaleminin yer aldığı, bu ürünü 55,7 milyon \$ ile “küresel ve konik valfler” ve 54,9 milyon \$ ile “musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları” grubunun izlediği görülmektedir.

Türkiye’nin G.T.İ.P. Bazında Vana İthalatı \$

G.T.İ.P.	G.T.İ.P. TANIMI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim (%)
84818099	diğer sıhhi tesisat musluk ve valfleri	166.638.556	178.268.896	132.638.259	-25,6
84818081	küresel ve konik valfler	56.995.449	68.155.376	55.663.090	-18,3
84819000	musluklar, valfler vb. cihazların aksam, parçaları	71.845.863	77.754.734	54.874.866	-29,4
84818019	sıhhi tesisat valf ve muslukları	60.808.350	69.685.396	46.367.912	-33,5
84812010	yağlı hidrolik güç transmisyon kontrol valfleri	76.355.005	83.639.963	45.734.128	-45,3
84818085	kelebek valfler	37.264.153	33.775.024	31.875.355	-5,6
84814090	diğer maddelerden emniyet/bırakma (relief) valfleri	38.693.773	38.620.816	26.228.141	-32,1
84818059	diğer proses kontrol valfleri	29.444.206	34.664.618	24.134.136	-30,4
84812090	pnömatik güç transmisyon kontrol valfleri	31.761.115	35.605.854	20.608.763	-42,1
84811099	diğer maddelerden diğer basınç düşürücü valfler	13.833.444	20.288.853	15.167.957	-25,2
84818073	çelikten globe (stop) valfler	11.811.988	7.793.763	13.741.473	76,3
84813099	diğer maddelerden çekvalfler	7.460.074	11.963.926	10.965.586	-8,3
84811019	dökme demir/çelikten diğer basınç düşürücü valfler	15.463.127	9.845.448	10.397.424	5,6
84818079	diğer maddelerden globe (stop) valfler	8.922.240	10.972.387	10.031.217	-8,6
84814010	dökme demir/çelikten emniyet/bırakma (relief) valfleri	9.582.232	8.468.782	6.395.236	-24,5
84818011	sıhhi tesisat için karıştırıcı valfler	5.406.724	4.004.840	6.002.562	49,9
84818031	termostatik kontrollü merkezi ısıtma radyatör valfleri	5.429.950	5.207.804	5.001.858	-4,0
84818039	diğer merkezi ısıtma radyatör valfleri	6.309.969	6.620.206	4.944.123	-25,3
84813091	dökme demir/çelikten çek valfler	8.015.365	9.020.477	4.829.802	-46,5
84818069	diğer maddelerden sürgülü valfler	2.849.102	3.824.933	4.563.562	19,3
84818051	ısı ayarlayıcı proses kontrol valfleri	4.785.566	4.589.669	4.360.638	-5,0
84818071	dökme demirden globe (stop) valfler	6.127.923	4.463.162	3.064.600	-31,3
84818063	çelikten sürgülü valfler	2.502.829	5.238.893	3.017.901	-42,4
84811005	filtre/yağlayıcı kombine halde basınç düşürücü valfler	1.640.198	2.501.220	2.356.907	-5,8
84818061	dökme demirden sürgülü valfler	9.867.317	2.807.587	2.121.291	-24,4
84818040	pnömatik tekerlek ve iç lastik için valfler	1.739.664	1.767.564	2.071.049	17,2

84818087	diyafram valfler	2.677.754	3.297.008	1.912.295	-42,0
	TOPLAM	694.231.936	742.847.199	549.070.131	-26,1

Kaynak: TÜİK Verileri

2009 yılı Ocak-Aralık döneminde ithalat artış oranı açısından, ilk sırada %76,3 ile “çelikten globe (stop) valfler” kalemi yer almış, bu kalemi %49,9 ile “sıhhi tesisat için karıştırıcı valfler” ve %19,3 artış oranı ile “diğer maddelerden sürgülü valfler” takip etmiştir. İthalatda en büyük düşüş sırasıyla “dökme demir/çelikten çek valfler”(%46,5), “yağlı hidrolik güç transmisyon kontrol valfleri”(%45,3) ve “çelikten sürgülü valfler”(%42,4) gruplarında gözlenmiştir.

Ülkelere Göre Sektör İthalatı - \$

SIRA	ÜLKE ADI	2007	2008	2009	2008-2009 Değişim (%)
1	İTALYA	152.292.354	164.877.633	116.332.970	-29,4
2	ÇİN HALK CUMHUR.	118.175.627	140.791.157	100.699.573	-28,5
3	ALMANYA	164.793.950	155.567.307	95.785.549	-38,4
4	FRANSA	35.889.087	40.755.760	37.024.111	-9,2
5	A.B.D.	30.536.783	35.742.927	35.162.478	-1,6
6	İSPANYA	26.278.418	26.796.831	20.813.862	-22,3
7	POLONYA	18.618.458	25.650.065	17.350.072	-32,4
8	HOLLANDA	18.709.326	20.235.850	12.634.929	-37,6
9	İNGİLTERE	14.823.862	14.218.796	11.215.050	-21,1
10	AVUSTURYA	3.511.374	4.896.245	10.708.151	118,7
11	DANİMARKA	17.399.885	16.181.708	10.649.119	-34,2
12	JAPONYA	13.025.817	15.433.601	9.317.293	-39,6
13	ÇEK CUMHURİYETİ	11.445.504	9.240.712	7.893.150	-14,6
14	İSVİÇRE	4.450.354	3.795.869	6.971.496	83,7
15	TAYVAN	7.420.831	8.469.279	6.942.830	-18,0
16	MACARİSTAN	7.570.500	7.396.024	5.074.332	-31,4
17	GÜNEY KORE CUM.	9.206.589	8.279.016	4.879.785	-41,1
18	İSRAİL	3.923.140	4.674.283	4.529.180	-3,1
19	FİNLANDİYA	3.343.700	2.848.213	4.328.517	52,0
20	YUNANİSTAN	4.513.335	3.273.239	3.892.382	18,9
	DİĞER	28.303.042	33.722.684	26.865.302	-20,3
	TOPLAM	694.231.936	742.847.199	549.070.131	-26,1

Kaynak: TÜİK

2009 yılında sektör ürünleri ithalatımızda önemli yer tutan ilk 20 ülke içinde en çok ithalat gerçekleştirdiğimiz ülkeler ve değerleri sırasıyla İtalya (116,3 milyon \$), Çin Halk Cumhuriyeti (100,7 milyon \$) ve Almanya (95,8 milyon \$) olmuştur.

2009 yılı ithalatımızda artış oranları esas alındığında; %118,7 ile Avusturya'nın ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Avusturya'yı %83,7 artış oranı ile İsviçre ve %52 ile Finlandiya takip etmiştir. En büyük düşüş ise %41,1 ile Güney Kore Cumhuriyeti'nde kaydedilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Ülkemizin vana ihracatında ilk sırada yer alan Almanya'da faaliyet gösteren endüstriyel vana üreticilerinin ciroları, zayıf siparişler nedeniyle 2009 yılının ilk yarısında %5 ve yıl sonunda da toplam %9 oranında gerilemiştir. Önceki yıla göre 2009 yılında dış satışlarda %5, iç

pazarda ise ciroda görülen %13 azalma neticesinde tüm vana gruplarında üreticiler gelir kayıpları yaşamıştır.

Almanya Vana Üreticileri Derneği'ne göre 2010 yılında az da olsa sektörde düzelleme gerçekleşecek ve istikrar sağlanacaktır. Yatırımlarda kaydadeğer artışın ise ancak 2011 yılından itibaren başlayabileceği belirtilmektedir. 2009 yılının ilk 11 ayında Almanya'nın endüstriyel vana ihracatının sadece %5 oranında gerilemesi, üreticilerin beklentilerinin büyük ölçüde gerçekleşeceğine işaret etmektedir.

Alman üreticiler, özellikle elektrik santralleri alanında gelişme beklemekte, kimya endüstrisi, yağ ve gaz üretimi konusunda talebin durağan bir seyir izleyeceğini, gemi imalatında ise düşüşün devam edeceğini tahmin etmektedir. İhracatta artış beklentisi ile odaklandıkları pazarlar ise Çin, Yakın ve Orta Doğu, Latin Amerika ve Güney Doğu Asya olarak sıralanmaktadır.

Alman üreticiler tarafından, özellikle güç santrali mühendisliği sektörlerinde ve petrokimya alanında Çin pazarı Avrupa dışındaki en önemli hedef pazar olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, Almanya'nın Çin'e endüstriyel vana ihracatı 2009 yılında %17 artarak 318 milyon €'ya, benzer şekilde A.B.D.'nin de ihracatı %6 artış ile 130 milyon €'ya yükselmiştir. Ancak Çin'in ithalatında 3. sırada yer alan Fransa'nın ihracatında ise %13 gerileme kaydedilmiştir (128 milyon €).

Dünya pazarlarında vanalar için çok çeşitli gümrük vergileri uygulamaktadır. Pazara giriş ile ilgilenen firmalarımızın Gümrük Birliğine dahil olmayan üçüncü ülkelere ihraç etmeyi düşündükleri ürün bazında gümrük vergilerini <http://madb.europa.eu> WEB adresinden "Applied Tariffs Database" bölümüne girerek öğrenmelerinde fayda görülmektedir.

Ülkemizde çeşitli akışkanlar için kelebek vanalar, küresel vanalar, çekvalfler, basınç düşürücü vanalar, balans vanaları, kontrol valfleri vb. birçok vana türü başarılı bir şekilde üretilmekte ve ihraç edilmektedir. Ülkemizde kurumsal yapısını tamamlamış bir çok vana üreticisi, vana üretiminin yanında ilgili alanlarda çeşitli akış kontrol cihazlarında üretmekte ve entegre çözümler sunabilmektedir.

Avrupa'da 17 ülkede faaliyet gösteren 340 vana üreticisi firmanın oluşturduğu dernekler tarafından desteklenen CEIR (European Committee for the Valve Industry) dünya çapında Avrupa Vana Sektörünü temsil etmektedir. Ülkemizde ise vana sektörü, yerel ve uluslararası platformlarda, CEIR üyesi olan Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği (POMSAD) çatısı altında bir araya gelmiştir.

Dünya vana ve aktüatör pazarının 2007-2012 yıllarında gelişimine ilişkin olarak CEIR tarafından yapılan tahmin aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Dünya Endüstriyel Vana ve Aktüatör Pazarı Tahmini (Son Kullanıcı Bazında)			
2006 fiyatları ile	Milyar \$ 2007	Nisan 2008 tahmini Değişim (%) Yıllık Ortalama Artış (2007-2012)	Eylül 2008 tahmini Değişim (%) Yıllık Ortalama Artış (2007-2012)
Yağ, Gaz, Arıtma	6,6	3,7	4,4
Kimyasallar	4,8	3,2	4,1
Güç Üretimi	3,7	3,9	4,6
Su, Atık Su	4,3	1,4	2,4

Genel Endüstri	9,6	0,7	3,1
Toplam Pazar (63 ülke)	29	2,2	3,7

Bölge Bazında Pazar Tahminleri			
2006 fiyatları ile	Milyar \$ 2007	Nisan 2008 tahmini Değişim (%) Yıllık Ortalama Artış (2007-2012)	Eylül 2008 tahmini Değişim (%) Yıllık Ortalama Artış (2007-2012)
Asya Pasifik	6,6	2,6	2,1
Avrupa, Orta Doğu, Afrika	4,8	2,6	4,1
Latin Amerika	3,7	4	5
A.B.D./Kanada	4,3	0	2,7
Toplam Pazar (63 ülke)	29	2,2	3,7

Kaynaklar

- Türkiye İstatistik Kurumu-TÜİK (www.tuik.gov.tr)
- International Trade Center-ITC (www.trademap.org)
- Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği-POMSAD (www.pomsad.org.tr)
- European Committee for the Valve Industry-CEIR (www.ceir-online.org)
- Valve Manufacturers Association of America-VMA (www.vma.org)
- German Valve Manufacturers Association (www.vdma.org)